

Dědění ze zákona

Abstrakt

Tato práce pojednává o problematice právní úpravy dědického práva, s důrazem na institut dědění ze zákona, a to z pohledu nejen českého právního řádu, ale též ve srovnání jednotlivých institutů se zahraničními právními úpravami. Cílem práce je odpovědět na otázku, zda současná česká právní úprava může zůstaviteli a dalším zainteresovaným účastníkům řízení o pozůstalosti, poskytnout přehledný, bezpečný a předvídatelný rámec pro platnou úpravu jejich majetkových poměrů vzniknuvších po smrti zůstavitele.

Předkládaná práce je svoji strukturou rozdělena do tří větších částí, obsažených v celkem patnácti kapitolách. První část práce se krátce věnuje postupnému historickému vývoji dědického práva a jeho případných kodifikací na území českých zemí a zemí s nimi historicky souvisejících. Součástí první části práce je také přiblížení účelu dědického práva a zásad jej ovládajících, formulovaných již počátkem 20. století vynikajícím českým právníkem Prof. Emanuelem Tilschem.

Jednotlivé instituty, jako jsou dědické třídy (skupiny), nepominutelný dědic či odúmrť, jsou následně z pohledu historicko-komparativního a též z pohledu platných zahraničních právních úprav logicky uspořádány a popsány v dalších částech práce, a to zejména v kapitolách pět až třináct. Ze zahraničních právních úprav jsou pak tyto instituty srovnávány zejména s úpravou německou, rakouskou, francouzskou a québeckou, zakotvenou v těchto zemích již desítky až stovky let v jejich stěžejních právních kodexech BGB, ABGB, Civil Code či Civil Code du Québec.

Poslední dvě kapitoly práce, kapitola čtrnáctá a patnáctá, jsou pak krátce věnovány dědickému právu s mezinárodním prvkem, neboť z důvodu globalizace moderního světa je aktuálně poměrně častým jevem v dědickém právu též existence přeshraničního prvku, významně ovlivňujícího poměry dědiců i celé pozůstalosti. Kapitola patnáctá práce je ze stejného důvodu věnována právní úpravě v rámci Evropské unie, tedy Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení.

Ze závěru práce pak vyplývá, že současná česká právní úprava dědického práva zakotvená v občanském zákoníku není pro uživatele jednoduše přehledná a aplikovatelná v praxi a přirozeně obsahuje též řadu nejasností a aplikačních nepřesností. Vzhledem k neoddiskutovatelnému

významu dědického práva ve společnosti se pak jeví jako stěžejní požadavek na zjednodušení právní úpravy dědického práva a jeho vhodnější přizpůsobení potřebám moderní společnosti.

Klíčová slova: dědické právo, dědění ze zákona, dědické skupiny, dědické tituly, dědické právo s mezinárodním prvkem